

dolgoknak állandó vagy csak gyakori látásától is, semmi sem tapadna mindíg fogékony lelkünkhöz. Mindíg marad valami vissza és dolgozik bennünk öntudatlanul úgy művészi alkotásaink pillanataiban, mint itéletünk megállapításakor, izlésünk kifejezésre juttatásakor. El ne angolosodjunk, ne legyünk az idegenek majmolói szokásban, ruházatban, lakásban, művészetben. Az idegen mezt előbb-utóbb megint le kell majd vetni s ez megint sok fáradságba fog kerülni.

Ebből a szempontból az ilyen és hasonló angol és idegen művészeti kiadványok nagymérvű tapasztalatlanságunkban, művészi naivitásunkban és a végtelenségig menő hiszékenységekben a bennük rejlő nevelő hatás mellett reánk nézve veszedelmet is rejtenek magukban. Kialakult és régi hagyományokon alapuló művészetet és kultúrát, amilyen például a francia, az idegenből jövő ilyen titkos erő vagy hatás nem tud bántani; de bennünket, főleg a túlságig vitt fölületes ismerethajszá és művészetkeresésnek az idejében kulturális fejlődésünk nagy hátrányára befolyásolhat; azért ezeket nagy elővigyázattal kell fogadnunk.

Azt hisszük, nyíltan bevallhatjuk, hogy a Magyar Iparművészet e rovatában a Year-book-ot is inkább csak azért említettük föl, hogy ennek révén ezeket elmondhassuk, és nem azért, hogy a könyvet bővebben ismertessük, amire a mondottak figyelembe vétele után nálunk talán nincs is szükség. CSÍZIK GYULA.

Rafael. Irta: Wollanka József. Megjelent a Művészeti könyvtárban. Lampel R. könyvkereskedése. Ára 10 kor. Szerényen „magyarázat“-nak nevezi Wollanka mindjárt az elején Rafelról írt munkáját. Előbb a fejlődést írja le: azokat a hatásokat, amelyekből előállt Rafael egyénisége. Aztán rendre veszi mindazt, ami a báj és gyöngéd vonalak művésznél monumentális. Külön tárgyalja Madonna-ciklusát, külön freskóit, s e fejezetek lapjain elemző készsége hajszálfinom. Leírja és összeveti, amit ábrázolnak a képek. Oly tárgyilagossággal, oly apróra kiterjedő gondossággal ösmerteti őket, hogy ezen a téren többet az olvasó nem kívánhat. Emellett valami titkolni akart rajongás hallik ki mondataiból, naiv és tiszta bámulat rezzenéseit érezni meg nem egyszer sorai közt, hogy az ember szinte a Galleria Uffizi valamelyik cicerone-ját képzei maga elé. Végeredményben Wollanka elmeséli e képek librettóját, ami éppen Rafaelnél helyénvaló lehet. De pusztára így fogni fel a kép művészi jelentését: ez itt is túlzás vagy elfogultság. Ha szövegnek vennők Rafael képeit, akkor ez a monográfia egy nagy készülségű, előkelően stilizált szövegmagyarázat. De így, az umbriai mester pszichéjét, stílusát, festőértékeit keresve benne: hiányos. Amely utóbbi kijelentés különben bocsátassék meg nekünk. d.

KÜLFÖLD.

A kopenhágai, 1884-ben leégett Christiansborg kastélyt végre sok huza-vona után újra fölépítik; vele Dánia visszakapja az „Éjszak Szemének“ nevezett, már több ízben elpusztult nagy kastélyát. A költségek kétfélmillió koronára rúgnak.

Az assisi-i bazilika híres freskói közel vannak a pusztuláshoz, úgy a Simone Martini, valamint a Giotto-féle képek (az altemplomban) nagyon megrongálódtak; úgy, hogy most már a kormány is szükségét látja a konzerválásnak, — ha nem késő.

Fipenzében meghalt a párisi Manufacture des Gobelins néhai igazgatója és neves kutató: E. Gerpach 70 éves korában.

A belga művészeti emlékek teljes jegyzékének elkészítését indította meg a királyi emlékbizottság azzal, hogy albizottságokat létesített, amelyekkel a művészileg nevezetes és feljegyzésre méltó emlékeket összeírta, ami az emlékek felügyeletét, fenntartását, ellenőrzését és restaurálását lehetővé tegye. A brüsszeli bizottság munkáját egy kötetben máris közzé tette, amelyben valamennyi, 1830. előtt keletkezett műalkotás jegyzékbe van véve.

Rembrandt 300-ik születésnapjának emlékére Amsterdamban egy biblia kiadására készülnek, amelynek illusztrációi Rembrandtnak képei közül kerülnének ki. Rembrandtnak szülővárosa Leyden pedig a Rembrandt-tanítványok munkáiból rendez kiállítást és ugyanott Dupuis-nek Rembrandt-emlékét állítja föl.

Münchenben művészettudományi társulat alakult. A társulat céljai között első sorban a művészettörténet ápolása áll.

Berlinben „Plakát-egyesület“ alakítottak. Célja az lenne, hogy a művészeti plakát (hirdetőlap) művelése által az iránta való érdeket fokozza.

A hágai békepalotára kiírt pályázat első díját a liliei M. Cordonnier nyerte el. Az épület stílusa az éjszak-francia palotaépítészetre támaszkodik. Az épület tudvalevőleg az amerikai Carnegie költségén készül.

A thüpingiai Rakla községben eredeti tervvel foglalkoznak: falusi múzeumot akarnak létesíteni. A parasztok azonban még nagyon tartózkodóan viselkednek. Egyelőre néhány szobában helyezték el a kölcsönvett népipari tárgyakat. Azonban a tervbe vett külön épületben majd a kerület ipari tárgyai is helyet kapnak.

A San-Francisco-i pusztulás veszteségei

de Chavanne (mindakettő a Crocker-féle gyűjteményből). Tönkrementek a sok között még Turner, Diaz és Rousseau-féle képek.

A legrégebb, szövetre festett képek,

imádása) és kétségtelennek látszik, hogy faldíszről van szó, amelynél régebbi ilyenmű festés eddigelő elő nem került; de a lelet jó állapotából következtetni lehet, hogy a festésnek a 18-ik dynastia idejéből való módja már régebbi.

A M. IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT KÖRÉBŐL.

A M. Iparművészeti Társulat Izabella főhercegnőnél.

rényi József államtitkár indítványára egyhangúlag elhatározta, hogy Izabella főhercegnőt a társulat védőasszonyának felkéri, aki ő Felsége engedelmével e választást el is fogadta.

A főhercegnő ő Fenségének e kegyes elhatározását küldöttség köszönte meg, mely június hó 9-én tisztelgett a pozsonyi főhercegi palotában. A küldöttség tagjai voltak gróf Hadik-Barkóczy Endre a társulat elnöke, Szalay Imre alelnök és Radács Jenő vál. tag. Szerényi József államtitkár, akinek szintén részt kellett volna vennie a küldöttségben, sürgős és halaszthatlan államügyek miatt nem távozhatott Budapestről. Ő Fenségéhez gróf Hadik-Barkóczy Endre a következő beszédet intézte:

Cs. és kir. Fenség, Legkegyelmesebb Asszonyunk!

Midőn itt megjelenünk, a legmélyebb hála érzete tölt el bennünket cs. és kir. Fenséged iránt, amiért a Magyar Iparművészeti Társulat védnökségét legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott. — A legmélyebb hála érzete tölt el bennünket, hogy ezáltal a legmagasabb Uralkodóház egy tagját nyertük meg védnökül, de különösen boldogít az a tudat, hogy ép cs. és kir. Fenséged az, ki magas pártfogásába veszi társulatunkat, mert cs. és kir. Fenséged neve a magyar iparművészet történelmé-

között van Millet-nek ismeretes képe is: férfi a csákánnyal és egy Puvís

a Theba melletti Deir el Bahari-ban kerültek napfényre tavaly; most a South Kensington múzeumban vannak. A munka női és férfi alakokat mutat (Hathor istennő

alakokat mutat (Hathor istennő

ben már arany betűkkel van felírva. Évek óta cs. és kir. Fenségednek köszöni különösen a magyar házi ipar felindülését s azért nem hiszem, hogy túlrózsásan látnám a jövőt, amidőn bizton reményelem, hogy cs. és kir. Fenséged védnöksége alatt a M. Iparművészeti Társulat akként fog felvirágozni, miként mi azt szívből kívánjuk!

Amidőn még az ég áldását kérném Fenséges Védőasszonyunkra, bátorkodom a M. Iparművészeti Társulatot legmagasabb kegyeibe és pártfogásába ajánlani!

A beszéd elhangzása után a főhercegnő a következőképpen válaszolt:

Nagy örömmel fogadtam el a M. Iparművészeti Társulat védnökségét és meleg érdeklődéssel szándékozom ennek a fontos és hasznos intézménynek felvirágozását pártolni.

Ezután a főhercegnő még hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival s megígérte, hogy a társulat legközelebbi kiállítását megtekinti.

A Magyar Iparművészeti Társulat karácsonyi kiállítását

előkészítő bizottság a nyár folyamán szorgalmasan ülésezett s már megállapította

totta volt a kiállítás helyi beosztását, sőt egyes iparosoknál megrendeléseket is tett. A milánói borzasztó katasztrófának lesújtó hatása alatt a bizottság munkálatait egyelőre beszüntette. A bizottság több tagja ugyanis utalt a nagy tűzveszélyre, amely nemcsak a kiállítási tárgyakat és a múzeum műkincseit, de a látogatók életét is fenyegeti azért, hogy a kiállításon a szobáknak oly fülkét építenek, melyek természetesen puha fából, jute-vászonból, papirtapetából stb., szóval könnyen égő anyagból készülnek. Fokozza még a tűzveszélyt a villamos világítás, amelyre a téli hónapokban multhatatlanul szükség van. A bizottság mindezekre való tekintettel elhatározta, hogy javaslatot terjeszt a választmány elé, melyben kifejti az okokat, melyek miatt a karácsonyi kiállítást az iparművészeti múzeumban rendezni nem lehet s egyben indítványozza, hogy a tavasszal rendezzen a társulat lakberendezési tárlatot, amelyre esetleg a milánói kiállításon elpusztult kiválóbb szobaberendezéseket is lehetne elkészíttetni. A bizottság tanácskozása során az a terv is fölmerült, hogy a társulat indítson akciót egy csupán a társulat céljainak szolgáló épület megszerzése érdekében. A bizottság e kérdést is a választmány legközelebbi ülése elé fogja terjeszteni.

Karácsonykor a bizottság csupán kisebbszerű s ajándéktárgyak elárúsítására való bazárt akar rendezni az orsz. iparművészeti múzeumban.

Vidéki fiókbizottságok.

A Magyar Iparművészeti Társulat választmánya és bizottsága elhatározta, hogy a hazai iparművészet érdekeinek az ország különböző vidékein való hathatósabb előmozdítása végett olyan városokban, ahol a szükséges előfeltételek megvannak, fiókbizottságokat alakít. A társulat központi vezetőségének eme kiegészítő szervei hivatva vannak arra, hogy a társulatot támo-